

Begrotingsbehandeling 8 november 2012

Inleiding

Vlak na de installatie van Rutte 2 vergaderen wij over de begroting van Gorinchem en de bezuinigingen die we noodzakelijk achten om niet alleen een sluitend meerjarenperspectief te hebben, maar ook ons eigen vermogen weer op peil te brengen. Door het nieuwe kabinet worden forse maatregelen voorgesteld, die diep ingrijpen bij met name de middeninkomens en gezinnen met kinderen. Onze bezuinigingen lijken dan nog maar kinderspel. In de plannen van Rutte 2 zien we tendensen, zoals we die ook in Gorinchem herkennen: meer eigen verantwoordelijkheid, meer zelf organiseren en beheren en ook meer zelf betalen, minder leunen op de overheid. Alhoewel we ons daarin wel herkennen, verwachten we ook niet alles van de markt. In lijn met de 'Rode Draden' moeten we naar een evenwichtige afweging tussen eigen draagkracht en een steuntje in de rug, waarbij we vooral inzetten op de kracht die er in de samenleving is. Want hoe het ook uitpakt: we moeten samen verder in Gorinchem.

Gorcums financieel plaatje

De 1^e en 2^e Turap samen laten zien dat Gorinchem haar jaarexploitatie op orde heeft. De inkomsten nemen af (het gemeentefonds en de uitgestelde inkomsten op de grondexploitaties), maar de uitgaven zijn hierop tijdig aangepast door AHAD I & II.

De echte tegenvaller zit in de waardevermindering van de in bezit zijnde gronden, de hogere rentelasten a.g.v. langzamere uitgifte en het veranderde afzet potentieel.

Hierbij is Gorinchem Noord toch wel een zorgenkindje aan het worden, nu er grote twijfels gewekt zijn door de Raad van State over de zekerheid van de ontsluiting, die essentieel is.

De algemene reserves zijn verschrompeld en de directe weerstand capaciteit is zorgelijk. Zo zorgelijk zelfs, dat er 4 jaren nodig zijn voor herstel. Dat is de noemer waaraan wij AHAD III toeschrijven.

Er is 17mln euro als extra voorziening opgenomen. Daarnaast voorziet Ernst & Young aanvullende risico's van zo'n 10mln. Euro. Naar verwacht risico (50%) is hiermee ook rekening gehouden.

Al met al een meerjaren begroting die onder hoogspanning tot stand is gekomen.

Er is ook een stille meevaller in de grondexploitaties: de werkelijke rente is beduidend lager dan de rekenrente in de exploitaties. Deze financiële buffer die op langdurende exploitaties beslist de moeite waard wordt, houden wij graag aan. Verlagen van de rekenrente om deze voordeeltjes direct ten goede van de jaarbegroting te laten komen heeft niet onze voorkeur.

AHAD III is noodzaak. Maar denk nu niet dat we dit geld vanaf 2017 gaan overhouden. Luisterend naar het Rutte II regeerakkoord zal er ook na heropbouw van onze algemene reserves blijvend minder geld beschikbaar zijn. Gezien de informatiebrief van gisteren waarin de doorrekening naar de uitkering uit het gemeentefonds was gemaakt, is dat wel duidelijk. We zullen goed moeten nadenken hoe we onze dienstverlening aan de Gorcummer op peil kunnen houden.

Raadsopdrachten

In zowel de Tweede Turap als de begroting wordt aandacht besteed aan de voortgang van de raadsopdrachten. Langzamerhand zien we steeds meer opdrachten voltooid worden. Deze manier van werken mag gerust succesvol genoemd worden: het betreft de raad inderdaad al direct aan het begin bij beleidsvorming en we hebben bijvoorbeeld bij de R.O **Planning en controlecyclus** goede ervaringen opgedaan met de Klankbordgroep financiën.

Lastig blijft de R.O **Mobiliteit**: we richten ons voorlopig op het fietsplan, altijd goed en nuttig, maar laten we waken dat de verkeersproblemen in en rond de stad niet op de lange baan geschoven worden.

Uitstel van de structuurvisie enkel en alleen vanwege de besluitvorming rond de A27 vinden wij overtrokken. Wij weten nu toch wel dat deze verbreed gaat worden en zo goedkoop mogelijk? Onze medeburgers die elke dag tussen Oost en West in de file staan hebben daar waarschijnlijk weinig begrip voor. Als we het dan gaan hebben over het fietsplan, dat in februari 2013 klaar zou kunnen zijn, willen we het college het volgende met nadruk meegeven:

De fietserveiligheid bij rotonde de Kom/Lange Brug zou worden aangepakt, daar ligt een uitspraak van de raad voor. Is dit vanwege betonrot ook van de planning af? Aanpak van de verkeersveiligheid op de Haarse

kaden zou worden meegenomen met de komst van een AZC in Gorinchem Noord. Dit is inmiddels ook van de baan. Maar de vele fietsers blijven daar wel een feit.

Wat betreft de **R.O werkgelegenheid/bedrijvigheid**: wij zouden daar iets meer van horen: er is vast meer gebeurd dan de succesvolle lobby van de RSD voor een zelfstandige arbeidsmarktregio. (waar we overigens wel heel blij mee zijn)

R.O Cultuurbeleid heeft nog steeds niet geleid tot het vaststellen van een visie. Dat dit uitermate teleurstellend is, mag duidelijk zijn, want het maakt de discussie van vandaag naar ons idee eigenlijk niet goed mogelijk, ook al houden we de taakstelling van 600.000 euro aan. Liever zouden wij voor 1 miljoen gaan, waarbij de 4 ton extra dan voorlopig als stelpost gereserveerd wordt, naar goedkeuren van de raad te besteden. Daarnaast willen we het college vragen het onderhoudsbudget voor de Nieuwe Doelen te bevriezen tot de bespreking in januari duidelijk maakt of DND open blijft. Reeds in 2011 heeft onze fractie gevraagd de RO cultuurvisie gereed te hebben bij de AHAD III discussie in april 2012, daarna hadden we toch echt gerekend voor deze begrotingsbehandeling de visie behandeld te hebben.

Nu is er opnieuw uitstel omdat er 'onzorgvuldigheden in de communicatie zijn opgetreden' volgens de wethouder, in reactie op de boosheid en onbegrip bij de Nieuwe Doelen. Zaken zijn dus nog niet op orde en dat levert wat ons betreft de wethouder een onvoldoende op. Ik kom daar zo nog op terug bij het doornemen van de AHAD3 maatregelen.

Wat betreft de **raadsopdracht Land van Arkel** lijken we de regio een beetje kwijt te raken: eerst dreigen een aantal AV gemeenten o.l.v Molenwaard uit de kruiwagen te springen, wat nog enigszins bezworen kon worden, nu lijkt Hardinxveld al voorgesorteerd op Sliedrecht en daarmee Drechtsteden. Terwijl naar onze mening het andersom zou moeten zijn: Sliedrecht zou richting de AV moeten komen, waarna de AV als krachtige regio op zou kunnen trekken naast of met Drechtsteden. Nu dreigt leegloop, wat grote risico's voor de AV oplevert.

Eén van de punten uit Rutte 2 is het opschalen van de gemeenten naar + 100.000 inwoners – dan horen we er eindelijk echt bij-, wat dit voor ons zou kunnen betekenen laat het plaatje zien. Hoe realistisch dit is, als we bijvoorbeeld terugdenken aan het vaststellen van de Visie 2030, is de grote vraag. Van bovenaf opleggen lijkt ons niet werkbaar. Gedwongen fusieren zien wij niet zitten. Maar als deze plannen menens worden, is het zaak door te pakken in de regio met de pragmatische samenwerking op inhoud en koers te zetten richting bijvoorbeeld een eigen Shared Services Centrum evt. in samenwerking met Drechtsteden. Wij blijven geloven in de rode lijn van Gorinchem als centrumgemeente met daaromheen de kleinere gemeenten, zodat het bestuur dicht bij burgers blijft en herkenbaar is. Deelt het college de mening, dat de kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners het zwaarst moet wegen in de besluitvorming?

Motie 100.000 + gemeenten

De raad van Gorinchem in vergadering bijeen op 8 november 2012,

Overwegende:

Dat gemeenteraad en college van Gorinchem zich reeds oriënteren op verdergaande samenwerking met andere gemeenten, zowel binnen de regio's Alblasserwaard en Vijfheerenlanden resp. Zuid-Holland Zuid als met gemeenten buiten de provincie,

Dat deze samenwerking vooral moet zijn gericht op het behoud en zo mogelijk versterking van de kwaliteit van dienstverlening aan onze inwoners en de inwoners van de gemeenten waarmee samenwerking wordt gezocht of versterkt,

Dat het regeerakkoord aangeeft dat het overbrengen van een groot aantal taken van het rijk naar gemeenten meer maatwerk mogelijk maakt en de betrokkenheid van burgers vergroot. Gemeenten kunnen de uitvoering van de taken beter op elkaar afstemmen en zo meer doen voor minder geld. Decentralisaties zullen in principe gericht worden op 100.000+ gemeenten

Dat de voorgenomen decentralisaties van het rijk naar gemeenten in onze genoemde regio's reeds hebben geleid tot overleg en gezamenlijke verkenning naar optimale mogelijkheden om die decentralisaties op verschillende schaalniveau's op te pakken,

Verzoekt het college op korte termijn een plan van aanpak te presenteren om te komen tot scenario's voor verdergaande samenwerking met andere gemeenten zowel binnen de regio's Alblasserwaard en Vijfheerenlanden resp. Zuid-Holland Zuid, als met gemeenten buiten de provincie.

AHAD 3

- bovenop alles wat in AHAD 3 aan pijn zit, komt het nieuwe beleid van Rutte 2. Dit zal gevolgen hebben voor Gorinchem, zoals al genoemd in de inleiding. Graag zouden we zien dat het college in kaart brengt wat dit bij elkaar gaat betekenen voor onze stad en meer specifiek voor inwoners die gebruik maken van huishoudelijke hulp, zorg, RSD en Avelingengroep.
- Bij een aantal voorstellen staat nog onderzoek naar effecten e.d. vermeld, ons verzoek aan het college is, de resultaten daarvan zo snel mogelijk met ons te bespreken, zeker als dit aanleiding geeft tot aanpassingen. Zo is nu bijvoorbeeld lastig vast te stellen welke effecten de bezuiniging op het maatschappelijk werk (56.000 euro) gaan hebben en of we dat niet moeten willen. Alhoewel we begrijpen dat een bezuinigingstraject zorgvuldig moet gebeuren, is het ook van belang dat betrokkenen zo snel mogelijk duidelijkheid geboden wordt

Als we dan de lijst van AHAD 3 langslopen vinden we bij veel maatregelen een evenwichtige aanpak, waarbij gekeken is naar slimme oplossingen. Voorbeelden zijn de insteek bij het onderhoud aan wegen, de reclamebelasting en de keuze voor optie 2 bij de VVV.

Er is veel waar we mee kunnen instemmen, dat is niet zo heel gek, want we hebben in het bijna achter ons liggende jaar, samen met u allemaal, veel extra tijd en energie gestopt in het bespreken van allerlei scenario's. En daar hebben we ons stevig proberen te roeren. We vinden over het algemeen dat de echte minima zoveel mogelijk zijn ontzien.

We zijn dus blij dat de bezuiniging op het **Minimabeleid** niet doorgaat: dit kost misschien meer dan het opleveren zal en dan niet alleen in euro's.

Soortgelijk denken we ook over het sparen van de **klussendienst** en **Home Start**.

Gorinchem Beweegt; we delen het voorstel van het college om de bezuiniging te behalen door anders te financieren en dus geen afbreuk te doen aan organisatie en activiteiten. Tegelijk proeven we in al het enthousiasme voor G.B de neiging om alles daar onder te brengen tot en met muziek en cultuureducatie toe. Dat zou wel eens een nieuwe kolos kunnen creëren en dat moeten we niet willen.

Peuterspeelzalen:

Het enthousiaste en wervende verhaal van dhr. Bouman hebben we weten te waarderen, ook al hebben wij zelf nooit op een PSZ gezeten en is het dus een regelrecht wonder dat we nog enig onderwijs zijn doorgekomen. We hebben niet begrepen, dat de bezuiniging niet zou kunnen, wel dat goed overleg erover een must is. Tegelijk vinden we de kosten voor ouders nu dusdanig dat we een verhoging daarvan niet onredelijk vinden.

Schoolzwemmen: onze motie om dit te behouden haalde het niet. Maar toen bleek dat de toen gebruikte cijfers niet helemaal klopten (minder kinderen dan toen verondersteld werd hebben al hun A diploma bij aanvang van het schoolzwemmen) zijn we in gesprek gegaan met het zwembad, de scholen en ouders, voor zo ver mogelijk. Ons is gebleken dat er best mogelijkheden zouden kunnen zijn om het schoolzwemmen te behouden én alle partijen enigszins tevreden te stellen: er kan om de week een uur worden gezwommen om scholen te ontlasten, ouders zijn minder kwijt als het via de school loopt (103 euro per jaar tegen ruim 600 euro voor 2 diploma's) en de gemeente kan nog steeds een behoorlijk bedrag bezuinigen. Iedereen erkent het belang van zwemvaardigheid in onze waterrijke omgeving. Kortom, naar onze mening zijn er mogelijkheden die tot nu toe niet onderzocht zijn. We willen de wethouder dan ook dringend vragen het gesprek met scholen, ouders en het zwembad aan te gaan, om te kijken welke mogelijkheden er zijn de bezuiniging op een andere manier binnen te halen: de veiligheid van kinderen mag toch een extra inspanning van ons allemaal vragen.

Staerk/The Mall: ingezet wordt op 'nieuw welzijn', met een stevige bezuiniging.

De reactie van de twee Gorinchemse aanbieders hierop doet bij ons de vraag rijzen of Staerk de omslag wel kan en wil maken. Bij The Mall werkt men eigenlijk al op de nieuwe manier.

Hoe dan ook denken we dat investeren in welzijn rendeert , alleen zal er een duidelijker focus moeten komen op welke activiteiten we nu echt willen laten uitvoeren en welke uit de samenleving zelf kunnen komen.

Natuurcentrum: onze fractie heeft steeds sterk ingezet op het belang van educatie. Bij het natuurcentrum willen we dit vasthouden en het college vragen deze bezuiniging te schrappen of sterk te beperken. Ik maak me sterk dat deze 15.000 euro niet ergens gevonden kan worden : laat de raad op eigen uitjes bezuinigen, bijvoorbeeld alleen B&W naar het VNG congres, dan zijn we al een heel eind.

Ook kunnen kleine beetjes helpen, vandaar een motie die we samen met de VVD willen indienen, vooruitlopend op de resultaten van de ipadcommissie.

Motie papiervermindering

De raad van de gemeente Gorinchem, In vergadering bijeen op donderdag 8 november 2012,

Wetend dat er een werkgroep 'papierloos werken' bezig is,

Gelet op het uitgangspunt van duurzaamheid,

Overwegend dat nu al veel digitaal (e-mail, internet en app's voor de tablets), maar ook per post tot de raad komt,

Overwegende dat daarin nu al een slag gemaakt kan worden om de grote hoeveelheid papier die gebruikt wordt alsmede de milieubelasting en kosten om de stukken bij de raadsleden per koerier thuis te bezorgen te verminderen

Verzoekt het College om samen met de griffie te bezien wat voortaan enkel digitaal verzonden kan worden en wat echt nog op papier verzonden of in de leeskamer gelegd moet worden.

Dan de **OZB:**

Bij de Perspectiefnota hebben wij stevig tegengas gegeven om de OZB niet te verhogen.

Als we kijken naar de lastenverhoging die er nu op mensen afkomt door het beleid van Rutte 2 en de bezuinigingen die wij hier lokaal doorvoeren, denken we dat het belangrijk is geen onnodige lasten verzwaring daaraan toe te voegen.

Daarbij komt, dat de huizenbezitters alleen al in 2012 de waarde van hun woning met 8 % hebben zien dalen, blijkt uit een NVM onderzoek voor deze regio. Een verhoging van de OZB met 2,5% betekent dan al een 10,5% hogere OZB aanslag dan verwacht voor de Gorcummer. Daar nog eens extra bovenop leggen wordt al te gek! Bovendien blijkt uit de stukken dat het niet nodig is om de begroting sluitend te krijgen of het eigen vermogen op peil te krijgen. Wij hebben in het verleden aangegeven niet principieel tegen OZB verhoging te zijn, maar dan als de zorg of de minima in de knel komen.

Daarbij is het een verkeerd signaal in de toch al stagnerende woningmarkt .

Terugkomend op cultuur: TOON is omgevallen , terwijl in 2011 zoiets dergelijks met De Nieuwe Doelen voor veel geld voorkomen moest worden. We raken daarmee o.a de muziekeducatie kwijt en dat vinden wij onvoorstelbaar voor een stad als Gorinchem. We dienen daarom samen met D66 de volgende motie in:

Motie Muziekonderwijs

*De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 8 november 2012,*

Gelezen het raadsvoorstel 2012-889 van het college inzake 'Bezuinigingsvoorstellen AHAD 3',

Overwegende dat Stichting TOON wordt geliquideerd,

Overwegende dat raad en college bij voorkeur activiteiten willen ondersteunen i.p.v. instellingen,

Overwegende dat muziek onderwijs raakvlakken heeft met bestaande onderwijsgerelateerde activiteiten ,

Overwegende dat voor muziek educatie aan jongeren landelijke subsidiegelden beschikbaar zijn,

Overwegende, dat er ondanks de liquidatie mogelijkheden kunnen zijn om muziekonderwijs via ZZPers en/of privélessen te continueren

Verzoekt het college:

- a. Te onderzoeken op welke wijze muziekonderwijs in Gorinchem behouden kan blijven;
- b. Voor 1 maart 2013 de resultaten van dit onderzoek inclusief een financiële onderbouwing aan de raad te presenteren.

Wat ons bijzonder heeft gestoord is, dat wij als raad daar pas van op de hoogte zijn gesteld, toen het al een voldongen feit was. Terwijl raadsleden in de regio al in mei/juni bijgepraat blijken te zijn, heeft de wethouder, ondanks alle gelegenheden die daarvoor waren, ons pas geïnformeerd toen de liquidatie onontkoombaar was. Hoewel we in de periode voorafgaand aan de Perspectiefnota toch volop bezig geweest met AHAD 3 en de Cultuurvisie, vond de wethouder het toen niet nodig ons hierover te informeren. Dat vinden we een ernstige misser, ons is een keuze ontnomen. Niet alleen wekt dit de indruk dat de wethouder weinig tot geen regie heeft gehad, m.n het niet tijdig en volledig informeren over TOON zit ons hoog. Vandaar de al eerder toegekende onvoldoende.

Motie: van Treurnis

De Raad van de gemeente Gorinchem, in vergadering bijeen op donderdag 8 november 2012 .

Constaterende dat:

De wethouder van cultuur de raad te laat heeft geïnformeerd over de liquidatie van Toon;

De cultuurvisie nog steeds niet af is waardoor de raad niet tijdens de begrotingsraad kan beslissen over mogelijke bezuinigingen op cultuur;

Het culturele veld o.i. niet voldoende betrokken is geweest bij mogelijke bezuinigingen op cultuur.

Overwegende dat:

Van de wethouder verwacht mag worden dat deze zich aan haar afspraken houdt;

Vroege en voldoende informatie aan de raad van essentieel belang is voor het uitvoeren van de taken van de raad;

Betrekken van het veld bij mogelijke bezuinigingen van eminent belang is om draagvlak te creëren

Spreekt uit:

Dat bovenstaande voor de raad reden is om zijn treurnis uit te spreken over de manier waarop de wethouder haar taak heeft uitgevoerd.